

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toki se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v sredo, dne 21. junija 1933.

št. 70.

Popolna solidarnost slovenskega trgovstva

Mogočen potek običnega zbora Zveze trgovskih združenj v Kamniku

Omalovaževanje gospodarstva in gospodarskih stanov se mora nehati — Zadnji apel trgovstva na uvidnost odločilnih krogov — Vedno težje stanje gospodarstva zahteva takojšnja odprava — Proti preostli davčni praksi — Z delom za srečo slehernega državljanca in s tem za močno Jugoslavijo

Dajte državi, kar je državnega, a dajte tudi gospodarstvu, kar mora imeti gospodarstvo! Tako bi mogli na kratko označiti stališče, ki ga je slovensko trgovstvo zavzelo na vseh svojih shodih in zborovanjih in ki ga je zlasti krepko poudaril krasno uspeli nedeljski občni zbor Zveze trgovstva v Kamniku. V veliko čast trgovstvu je to njegovo visoko nacionalno stališče zlasti v današnjih časih, ko je kriza pritisnila trgovstvo v tej meri, da se mora boriti za svoj obstoj že na zadnjih postojankah. 610 več odjavljenih ko prijavljenih obratov samo v prvih treh mesecih letošnjega leta pač dovolj zgovorno ilustrira, kako je pritisnila kriza trgovstvo. In vendar tudi v tem težkem položaju ni trgovstvo pozabilo na svoje dolžnosti do države in naroda in se je omejilo le na zahteve, ki so tudi obnem postulat dobre gospodarske politike. Samo to, kar je tudi v interesu vsega gospodarstva, samo to, kar je tudi v blagor države, zahteva trgovstvo, a še te do skrajnosti reducirane zahteve ne natele vedno na razumevanje.

Nasprotno! Animoznost vlada celo v uradih kar naprej proti gospodarskim krogom, kakor je upravičeno ožigosal predsednik Kavčič! Še več! Zakonite določbe, ki jih je doseglo trgovstvo, se vsled brezbriznosti obrtnih oblasti ne izpolnjujejo, kakor kažejo neprestane pritožbe proti krošnjarstvu. In naj nastopijo gospodarski krogi s še tako utemeljenimi predlogi, se ti bagatelizirajo in ostajajo nerešeni!

Dajte državi, kar je državnega, a dajte tudi gospodarstvu, kar pripada njemu! Trgovstvo daje državi vse, kar ji pripada. Zato pa ima tudi pravico, da zahteva za sebe to, kar je njegova pravica. In njegova pravica je, da ima eksistenčno možnost, da more v pošteni konkurenčni borbi zaslužiti toliko, kolikor potrebuje za vzdrževanje svoje rodbine in za plačevanje davkov. A ta njegova pravica se krati s privilegiji konzumnih in nabavljajnih za drug, ta njegova pravica se tepta z nezvajanjem zakonitih določb glede krošnjarstva in tujih potnikov. Tihotapsko blago preplavlja deželo.

Ta fundamentalna pravica trgovca do obstoja pa je zlasti omajana v sedanjem času krize. Gospodarski krogi in zlasti trgovski so predložili že celo vrsto predlogov, kako je mogoče na mah omiliti krizo in dati nov podnet gospodarstvu. Čas je, da se ti predlogi že upoštevajo in da se prične z rešilnimi dejanji borba proti krizi in njenim posledicam. Prav res naveličani smo že čakanja, kakor je dejal predsednik Zbornice Jelačin.

Občni zbor v Kamniku je soglasno sprejel spomenico, ki jo je izdelala Zveza na podlagi ankete vseh trgovskih združenj. Ta spomenica vsebuje vse neodložljive zahteve trgovstva, ona pomeni minimalni program gospodarskih krogov. Apeliramo na vse, da to spomenico v polnem obsegu upoštevajo in opozarjamo tudi na tem mestu, da je ta spomenica zadnji pokušaj trgovstva, da mu ne bo treba pričeti z organizacijo javnih protestnih shodov. Z vso resnobo kličemo vsem, ne umičite še one zadnje dobre volje, ki je ostala v ljudeh kljub vsem težavam krize!

Še poseben apel pa moramo nasloviti na davčno upravo. Čas je že, da tudi davčna uprava uvidi, da more dobiti večjih dohodkov le od prosperujoče trgovine. Deficitna trgovina ne more dati davkov.

Davčna uprava bi zato morala biti zavezanik trgovstva v borbi proti neupravičenim privilegijem in proti prodajanju blaga brez obrtnega lista! Mesto te podpore pa postrežena davčna praksa, ki ne dovoljuje niti obročnih plačil, spravlja trgovino v najtežji položaj. Ne prenapenjajte vendar loka!

Trgovstvo se obupno bori za svoj obstoj in zato v tej težki borbi tudi ne more biti njegova kritika mila. Toda naj bo še tako ostra, je vendar vedno konstruktivna in je njen cilj vedno le eden, da služi tudi državi. Trgovstvo ljubi to državo, hoče njen napredek, zato pa tem bolj občuti vsako napako, ki slabi našo lepo domovino. Naj

bi bil ta patriotizem, ki mi na jeziku, temveč v srcu, tudi že enkrat prav precenjen.

Dajte državi, kar je državnega, a tudi gospodarstvu, kar je njegovo! To je zahteva slovenskega trgovstva in v tej zahtevi je tako solidarno, da mora s to svojo pravično zahtevo tudi zmagati! In slovensko trgovstvo tudi že čuti, da bo zmagalo in zato je kamniški občni zbor bil zbor optimizma. Zdravega in močnega optimizma, ki ne bo odnehal prej, dokler se ne bo tudi pri nas pričela voditi prava gospodarska politika, ki bo dala državi, kar je njeno, a tudi ne kratila gospodarstvu, kar je njegovo.

Otvoritev običnega zbora

V nabito polni dvorani Čitalnice je otvoril ob pol desetih predsednik Zveze trgovskih združenj Josip J. Kavčič 13. redni občni zbor Zveze. Ugotavlja, da je na običnem zboru navzočih med zborovalci tudi 96 delegatov, ki zastopajo nad 9000 trgovcev in je zato občni zbor v smislu pravih sklepčen.

Za overovatelja zapisnika imenuje gg. Verbiča in Šporna.

Čast mi je najtopleje pozdraviti vse navzočne delegate in goste, zlasti pa pozdravljam:

sreskega načelnika Vovška, kot zastopnika banske uprave, zastopnike Zbornice za TOI, njenega predsednika Ivana Jelačina, tajnika dr. Plessa in konzulenta g. Žagarja. Čast mi je nadalje pozdraviti župana mesta Kamnika g. Kratnerja, postajenačelnika Kržana in zlasti iskreno

pozdravljam zastopnika zagrebškega združenja g. Cvijića (živio-klici). Nadalje imam čast pozdraviti predsednika društva »Merkur« in podpredsednika Centralne industrijskih korporacij dr. Windischerja, narodnega poslanca in predsednika Zveze industrijcev g. Krejčija in narodnega poslanca Cerarja. Iskreno pozdravljam končno tudi našega domačina, predsednika kamniškega združenja, g. Stergarja, ki se je potrudil, da je bil današnji občni zbor v vsakem pogledu dobro pripravljen. Vsem gostom so priredili zborovalci navdušene ovacije.

Z navdušenjem je pritrdil občni zbor predsedniku Kavčiču, da se odpošljejo udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju ter pozdravne brzojavke: trgovinskemu ministru dr. Šumenkoviću, ministroma Puclju in dr. Kramerju, banu dr. Marušiču in bivšemu ministru Ivanu Mohoriču.

Končno je sporočil predsednik Kavčič, da je pozdravil občni zbor načelnik dr. Marn, ki obžaluje, da je zadržan, da bi se osebno udeležil zbora.

Nato je predsednik Kavčič takoj prešel k prvi točki dnevnega reda in podal predsedniško poročilo:

Govor predsednika J. Kavčiča

da se obrestna mera Narodne banke zniža. Naj nam se ne govori, da je pri nas itak obrestna mera nižja, ko v Srbiji. Ne samo, da ne sme biti, da se plačujejo viš-

je obresti tam na jugu, temveč mi želimo, in hočemo, da tudi srbijanski kmetje, trgovci in obrtniki plačujejo nizke obresti, ko mi.

Davčna vprašanja

Treba pa je, da spregovorimo tudi o našem kompanjonu — o davkarjih.

Predvsem pa moramo ugotoviti, da je postalo davčno vprašanje tako pereče zlasti zato, ker so nekateri merodajni naši slovenski uradniki pri naši finančni upravi in davkarijah bolj papeški ko papež sam.

Davčno vprašanje postaja v časih sedanjosti depresije vedno težavnejše. Davkoplačevalci vedno težje plačujejo naložene jim dajatve. Pogoji za zaslužek so vedno težji. Promet stalno pada, izgube so na dnevnem redu in konkurenca se vedno občutneje uveljavlja. Navzlic notoričnemu dejstvu, da dohodki stalno nazadujejo, pa se finančna uprava v zadnjem času vedno bolj prizadeva, da dajatve ne le, da obdrži na dosedanjih izmerih, ampak, da jih celo poviša. Povišanje dajatev pri istočasno padajoči tendenci dohodkov ustvarja nevzdržen položaj, ki ga uvidevajo tudi davčni uradniki, ki zakon izvajajo. Udruženje davčnih uradnikov je na svoji letni skupščini, ki se je pred kratkim vršila, po časopisnih poročilih sprejelo resolucijo, v kateri opozarja, da je bil sedaj veljavni zakon o neposrednih davkih sprejet v mnogo ugodnejših gospodarskih prilikah nego so sedaj in je zato v sedanjih težkih gospodarskih časih v mnogih primerih preoster in pretežno obremenjuje davkoplačevalce. Trgovci hvaležno jemljemo to izjavo na znanje, smatramo pa za potrebno ugotoviti, da se specialno glede

pridobnine,

kateri podlegajo naši obrati, zakon ne izvaja tako, kakor je to zakonodajalec nameraval in da je ravno to glavni povod za dejstvo, da postaja pridobnina nevzdržno breme. Za dokaz te trditve navajam iz motivov k predlogu zakona o neposrednih davkih ta odstavek:

»Kod poreza na preduzeća, radnje i zanimanja mogla bi se stopa od 10 % s obzirom na nefundiranost prihoda in odnosu prema zemljištu i zgradama smatrati kao visoka. Medjutim uzevši u obzir da se po pravilu porezuje prošlogodišnji, dakle ostvareni prihod, i da je u tom poreskom obliku najpotpunije provedeno načelo samoporezivanja, što znači da utvrđivanje poreske osnove zavisi od samih poreskih obveznika, onda je lako uvideti, da procenat stvarnog opterećenja po ovom obliku nikad neće ugroziti njihove bitne interese.«

Na kratko povedano, priznavajo motivi, da se je davčna stopa pri pridobnini tako visoko določila, ker imajo davkoplačevalci za odmero v davčnih odborih avtonomijo v takem obsegu, da tudi ta visoka stopa ne more ogroziti bistvenih interesov gospodarstva. V zadnjem času se vedno bolj pozablja te nagibe in od strani finančne uprave se izkuša vplivati na davčne odbore na način, ki ni več v skladu z načelom samoobdajanja. Tendence finančne uprave gre za tem, da se davčna osnova čim bolj zviša. Pogoste revizije od strani finančnega ministrstva streme za tem, da se donos pridobnini čim bolj poviša. Zastopniki finančne uprave v davčnih odborih imajo nalog, da se v čim izdatnejši meri poslužujejo pravice pritožb in celo v reklamacijskem odboru se izkuša proti zmislu zakona krati pravice gospodarstva, reprezentiranega v skupni zbornici za trgovino, obrt in industrijo. V direktnem nasprotju z zakonom samim in tudi z intencijo zakonodajalca pa je tendenca davčnih uprav, ki se uveljavlja v zadnjem času, da porablja pri odmeri pridobnine zunanje znake. Davčne uprave se postavljajo na stališče, da morajo davkoplačevalci plačevati pridobnino najmanj od zneska, katerega po zunanjih znakih potrebujejo za preživljanje in druge življenjske potrebe.

Finančna uprava v vedno bolj neprizanesljivi obliki zahteva, da se visoka pridobnina pobira od čim višjih dohodkov, daleko nad ono izmero, ki je bila po objavljenih motivih nameravana. Radi tega postaja pridobnina vedno občutnejša in položaj vedno bolj nevzdržen.

Gospodarji ne odrekamo državi dohodkov, katerih potrebuje za svoje gospodarstvo, upravičeni pa smo zahtevati, da se ti dohodki pravično porazdele, predvsem da

so davki pravično prilagojeni plačilni zmoglosti. Krivično je, da se ravno z ozirom na samoobdajbo visoko nastavljena davčna stopa hoče porabljati tudi v poostreni odmerni praksi, ki z vso silo gre za tem, da se s pridobnino obremene dejanski dohodki v polni izmeri. Ako hoče finančna uprava vztrajati pri tej praksi, moramo z vso odločnostjo zahtevati, da se davčna stopa za pridobnino primerno zniža in to v tem obsegu, da davčno breme za onega, ki pošteno prijavlja svoje dohodke, ne bo preobčutno.

V zadnjem času vsled krize v gospodarstvu države dohodki stalno nazadujejo. Država si izkuša pomagati z različnimi novimi davčnimi viri. Dobili smo nove trošarine, podvojen prometni davek, luksuzni davek itd. Finančna uprava je jako iznajdljiva pri iskanju novih dajatev, pušča pa pri tem iz vidika dejstvo, da so davčinam postavljene naravne meje, kojih prekoračenje kvarno vpliva na konzum, posebno pa se premalo trudi, da izvede enakomerno pobiranje davkov. V tem oziru nam nudi klasičen vzgled povišana trošarina na sladkor, ki je v taki meri zmanjšala konzum, da povišanje ni doseglo svojega namena. Za neenakomerno pobiranje davšin, pa nam nudi zadosten dokaz prometni davek in luksuzni davek. Glede luksuznega davka nam je n. pr. znano, da se ga je pobralo v celi državi v mesecu januarju t. l. 1.311.000 Din in od tega na področju dravske in savske finančne direkcije 1.104.000 Din, na vsem ostalem področju pa samo 206.000 Din.

Novi davki nepotrebni

Sistem naših davčnih dajatev je tako razvit, da po našem mnenju ne potrebujemo novih davkov. Ako bi se davčni zakoni izvajali tudi v drugih delih države z isto točnostjo in rigoroznostjo kakor v Dravski banovini, bi mogli brez nadaljnega pričakovati ne zvišanja, ampak znižanja dajatev. Striktno izvajanje davčnih zakonov in davčne prakse radi tega tem težje občutimo in upravičeno zahtevamo, da posveča finančna uprava enakomernosti davčnih dajatev več pozornosti in z objavo statistike predpisanih in pobranih davkov po posameznih področjih omogoči javno kontrolo enakomernega pobiranja neposrednih davkov. (Odobranje.)

Davčne olajšave se morajo dovoliti

Poostrena praksa se kaže v Dravski banovini tudi v izterjavanju neposrednih davkov. Zakon o neposrednih davkih v čl. 152 izrecno navaja, da se sme davkoplačevalcem v upravičenih primerih dovoliti olajšave za poravnavo davčnih zaostankov. Finančno ministrstvo ne izvaja tega zakonitega določila. Že lansko leto je kratkoma lo prepovedalo, da se komu dovolijo plačilne olajšave. Na prizadevanje naših poslancev je pozneje to prepoved nekoliko omililo, vendar pa finančna direkcija pri dovoljevanju plačilnih olajšav še vedno do skrajnosti rigorozno postopa, dočim ministrstvo samo prošnje po vrsti odklanja.

V sedanjih časih trde depresije davkoplačevalci največkrat pri še tako dobri volji ne morejo pravočasno poravnati svojih davkov. Zato je sedanja stroga praksa pri izterjavanju davčnih zaostankov gotovo neumestna in kaže, da finančna uprava ne uvideva d

Proč z gospodarsko nevednostjo

Le prevečkrat smo morali in moramo konstatirati, da se iz mnogih političnih izjav vidi velika gospodarska nevednost. In zato je prav, da trgovstvo tudi na tem zboru poudari, da se mora tudi v politiki misliti gospodarsko. (Tako je!) Tega gospodarskega mišljenja je pri nas mnogo premalo in to je v znatni meri posledica nekdanjih avstrijskih časov. Včasih so se naši kulturni krogi, ker so jih tvorili večinoma le uradniki, brigali le za službe in pokojnine. Toda danes je to mnogo premalo, ker sedaj sodoščujemo v vseh vprašanjih in zato je treba, da začne tudi naša inteligenca gospodarsko misliti. Zakaj podlaga vsake kulture je dobro fundirano gospodarstvo. In zato se gospodarska vprašanja tičejo vseh, od zadnje mlekarice pa do prvega inteligenta. Le prežalostna resnica pa je, da se pri nas razpravlja o gospodarskih vprašanjih naravnost ignorantsko! (Tako je!) Toda gospodarstvo je objektivna resnica in realnost in zato gospodarstvu več veljave!

Naš populacijski problem

V zvezi z vsem tem bi opozoril na Uratnikovo knjigo: Pogledi na družabno in gospodarsko strukturo Slovenije. V tej knjigi boste našli mnogo zanimivega gradiva. Zlasti pa opozarjam na razmišljanja o našem populacijskem problemu, posebno na te ugotovitve:

»Mentaliteta, ki bi se najrajši ogradila s kitajskim zidom na vseh 4 mejah malega in gosto naseljenega slovenskega ozemlja, v katerem ne gleda dela širše jugoslovanske zajednice, a istočasno seveda ne mara skupnosti ne z Italijo, ne z Avstrijo, ki je za naraščanje prebivalstva, proti izseljevanju z dežele v mesta, proti izseljevanju preko mej našega ozemlja, obenem pa proti še najrealnejšim možnostim, da sežemo z industrijskimi izdelki preko naših mej, se giblje v krogu nerazrešljivih logičnih nasprotij.

To poglavje sem napisal z željo, da bi se našlo mnogo naših ljudi, ki bi proučevali konkretno vprašanje, kako bi se moglo dati naraščajoči generaciji solidno gospodarsko eksistenco, če le mogoče doma.

In še druga želja. Da bi postalo našega človeka sram ponavljati brez konkretne zamisli trditve, da je na domači grudi za vse dosti kruha. Želeli bi, da bi bilo tako in da bi se ustvarili res pogoji, ki bi omogočili, da bi bila ta trditev resnica, ne pa lažniva, četudi domoljubno zvoneča fraza, kakor je žal, dandanes.

V zvezi s tem, bi povdaril še eno željo, da si že enkrat ustvarimo svoj

gospodarski program.

Prav tako pa je potreben tudi gospodarski svet za naše kraje, ker je prospek in blagostanje vseh odvisno od tega programa in od delovanja slovenskega gospodarskega sveta.

Energično besedo pa je treba izpregovoriti tudi

o animoznosti proti gospodarskim slojem.

To animoznost najdemo povsodi. Tako je poročal »Trgovski list« v svoji številki z dne 20. aprila letos o neverjetnem primeru, ko si je neki sodnik dovolil na javni razpravi reči, da trgovci vedno lažejo. (Klici: Skandal!) Pa ne samo na sodiščih, tudi po drugih uradih najdemo vedno polno animoznosti proti gospodarskim slojem. Celo pri upravnih oblastih, ki morajo vendar dostikrat apelirati na pomoč trgovstva pri raznih dobrotah akcijah, smo že večkrat naleteli na odkrito neprijaznost do trgovstva. Zgodilo se je celo, da je visok predstavnik naše uprave z očitno animoznostjo sprejel naše zastopnike. (Ogorčenje.)

Odločno protestiramo proti tej animoznosti in izjavljamo, da je ne bomo trpeli. Plačujemo v redu vse davke in delamo za državo in njeno utrditev odkrito in odločno. Vsa ta animoznost je posledica ene stare nevoščljivosti, ki pa je tem bolj grda, ker smo mi vedno zastopali stališče, da mora biti uradnik dobro plačan.

Zato proč z animoznostjo in

več sodelovanja z gospodarskimi krogi.

Če bi to sodelovanje obstajalo, se ne bi pripetilo, da je morala biti takoj cela vrsta zakonov spremenjenih in izpopolnjenih, komaj da so bili izdani. (Res je!) Omenjam tu le zakon o kmetijskem kreditu, zakon o Priv. agrarni banki itd.

Prav tako se je dogajalo, da so bili sprejeti zakoni, ki so bili le gospodarski eksperimenti in ki so bili zato v veliko škodo za državo. Omenjam tu zakon o žitnem režimu, zakon o zaščiti kmeta itd.

Tako so se sklepali mimo nas in brez nas celo zakoni, ki se nas direktno tičejo. Ni čuda, če so se ti zakoni potem izkazali kot slabi.

Če bi bilo več sodelovanja z gospodarskimi krogi, bi bilo uspešnejše tudi delo naših gospodarskih ministrstev, ki bi morala gledati zlasti na to, da povečajo domači konzum in da ga okrepe. Naj navedem le en primer. Če na primer konstatira Mednarodni urad za žito v Rimu, da so velikanske zaloge pšenice neprodane, potem bi morala oblast skrbeti za to, da se pri nas bolj goje industrijske rastline, da ne bi morala uvažati naša industrija potrebne rastline iz tujine, ki bi jih lahko dobavljali naš kmetovalec.

Ne moremo biti zadovoljni z državnim gospodarstvom, pa čeprav vemo, da je to odvisno v veliki meri tudi od tujih vzrokov. Toda mnogo reči bi moglo biti pri nas doma znatno bolj, če bi se potrudili, da bi jih pravilno rešili.

Tako ni treba, da imamo v državi toliko nezaposlenih ljudi, kajti tudi v naši državi bi se mogla najti sredstva za zaposlitev teh ljudi. Težava pa je v tem, ker sploh nihče ni resno načel tega problema, ko je nedotaknjena tudi cela vrsta drugih vprašanj. (Tako je!) Vse to pa je posledica tega, ker smo sploh brez vsakega go-

spodarskega načrta. Tega pa ne bomo dobili brez sodelovanja gospodarskih krogov.

Ze vidovdanska ustava je zato določala, da se ima ustanoviti gospodarski svet. Enako določa ustanovitev gospodarskega sveta nova ustava z dne 3. septembra 1931. In v nočni seji naše skupščine je bil dne 18. marca 1932 tudi sprejet zakon o gospodarskem svetu, a kljub temu še nimamo gospodarskega sveta!

Konsolidacija države

V svoji knjigi »Od pastirja do izumitelja« ugotavlja naš veliki učenjak Mihajlo Pupin, da so se Ameriške združene države po velikih osvobodilnih vojnah utrdile in konsolidirale predvsem s smotrenim gospodarstvom. Isto ugotavlja za veliko Nemčijo po l. 1870. Tudi za našo Jugoslavijo velja isto.

Ljubezen gre vedno skozi želodec in tudi ljubezen do domovine gre skozi želodec. Nič nam ne pomaga večno govorjenje o šestem januarju in o patriotizmu, temveč pomaga samo delo, da bo vsak državljan zadovoljen, da bo vsi imeli, kar potrebujejo. (Viharno odobravanje.) Zadovoljni državljani so najboljša zaščita države. Samo s pomočjo gospodarstva bomo najprej konsolidirali državo in zato zahtevamo z vse odločnostjo,

da se že enkrat ustanovi gospodarski svet!

Českoslovaška ima že svoj gospodarski svet, Mala antanta ima tudi že svoj gospodarski svet, samo naša država pa naj vodi politiko brez gospodarstva? (Odobravanje.)

Nato je predsednik Kavčič v toplih besedah omenil »Trgovski list«, ki

stalno spremlja vse zahteve trgovstva in brani njegove interese. Zahvaljuje se listu in apelira na vse trgovstvo

Po nepotrebnem nam uhaja dobiček v tujino

In zato je skrajni čas, da se nekaj zgodi za naše denarne zavode. Pa kakor mi je pravil poslanec Krejčí, ni še posvetovalni odbor, ki je anketiral tudi pri nas, niti sam še enotnega mnenja, kaj naj predlaga. Toda danes ni več čas premišljevanja, kaj naj se stori, danes je treba že nekaj dati. Finančni minister, ki vstaja s težko glavo vsled praznih državnih blagajni, naj nekaj ukrene, ker smo že naveličani, vedno samo čakati. (Odobranje.)

Danes tudi ni več izgovorov, da ne bi mogli nič ukreniti zaradi zapletene zunanje situacije. Samo pogledimo, kako srečno se otepa s krizo mala Avstrija. Dosegla je, da ji je naša velika zaveznica dovolila uvoz 16.000 vagonov lesa. To je 10.000.000 šilingov izkupitka na en mah. Mi smo pa dobili izvozno dovoljenje za cela dva vagona jaje. Samo povprašajte naše izvoznike, kakšen je danes položaj naše izvozne trgovine. Naše blago gre v Milan, od tam pa z italijanskim žigom naprej v Grenoble in druga mesta Francije! Brez potrebe plačujemo dobiček tujim posredovalcem, ker bi mogli biti ta dobiček naš. Hic Rhodus, hic salta! (Odobranje.)

Kakor sem že omenil, se je zunanja politika umirila. Saj je mogoče, da ni bil pakt štirih sklenjen z vso iskrenostjo, toda oficijalno so izjavili, da hočejo mir in da je za deset let mir zagotovljen. Teh deset let miru moramo izkoristiti za ustvarjanje delo in zato je dolžnost tudi naših vladnih krogov, da delajo čim intenzivneje na to, da pridemo v teh desetih letih na višjo gospodarsko in s tem tudi kulturno stopnjo. Prav tako intenzivno pa mora delati tudi naša stanovska organizacija. Premagati moramo vse malenkostne spore in se čisto posvetiti svojim organizacijam. Zlasti pa treba delati na to,

da postane naša Zveza obligatorna.

Naj bo konec vseh neplodnih debat v naših društvih in s praktičnim delom dvignimo tudi ugled svojega stanu. Z delom za povzdigo tujkega prometa, z drugim praktičnim delom za napredek svojega kraja moremo z uspehom akcentuirati potrebo svojega stanu. Tako mi je pravil prijatelj Senčar, kako nujno potrebuje Ptuj vodovod. Pri vseh takšnih vprašanjih mora trgovstvo aktivno sodelovati in se s tem uveljaviti.

V slovanstvu je rešitev

Pred tremi leti sem se udeležil skupno z našim generalnim tajnikom Mohorčičem kongresa Mednarodne trgovinske zbornice v Amsterdamu. Po končanem dnevnem redu smo prišli vsi delegati skupaj na velikem banketu, ki se ga je udeležilo 1000 gostov. Na tem banketu je govoril en Anglež, en Francoz, en Nemec in Italijan Pirelli, ki je bil predsednik kongresa. Le od Slovanov ni bilo ne duha ne sluha. Slovanji smo bili peto kolo, mi smo bili odveč. Sedel sem skupaj s Poljakom in ga vprašal, če tudi on ne občuti, kako Slovanji nič ne veljamo. In vendar je Rusov 170 milijonov, Poljakov 30 milijonov, Čehoslovakov 15, južnih Slovanov nad 20, torej vseh Slovanov skoraj 250 milijonov in vendar nič ne pomenimo v velikem svetu. In oni, ki so bili letos na dunajskem kongresu Mednarodne trgovinske zbornice, so mi pravili, da so imeli isti občutek. A kaj bi moglo biti, če bi vezalo vse slovanske narode solidarno sodelovanje na gospodarskem polju? (Odobranje.)

Zveza trgovskih združenj polaga temeljne kamene za naše delo in s tem delom moramo postati zavednejši, da bomo bolj uveljavili svoje pravice. Tudi v interesu države moramo to doseči, ker naše delo velja samo stremljenju, da dvignemo Jugoslavijo, da bo ta vsem enako pravična, da bo vsak njen državljan zadovoljen, ker potem bo imela Jugoslavija 14 milijonov kanonov in ne bo se ji treba bati nikogar. (Glasno odobranje.)

Koncem svojega govora apelira predsednik Jelačin, da izvolijo v znak manifestacije svoje solidarnosti že na običnem zboru per acclamationem predsednika Kavčiča tudi za svojega bodočega predsednika. (Viharno odobranje obema prvoboriteljema slovenskih trgovcev je sledilo tem besedam.)

Predsednik Kavčič se zahvali predsedniku Jelačinu za njegov pozdrav in za njegova izvajanja. Naglašja, da so naše trgovske organizacije vedno delovale složno in da so v vsej državi slovenski gospodarski krogi edini, ki vedno nastopajo složno in brez medsebojnega trenja. Da bi ostala vedno ta sloga!

Pozdravi gostov

Nar. poslanec Krejčí.

Pozdravljam občni zbor Zveze kot predsednik Zveze industrijev. Poznate me kot člana Zbornice, ki je vedno poudarjal potrebo, da so industriji složni s trgovci. In drugače tudi biti ne more, saj je industrijalet navezan na trgovca, ki prodaja njegove izdelke.

Prihajam pa k vam tudi kot narodni poslanec. Nočem vam tu govoriti o politiki, ker sem prišel sem, da slišim vaše želje, ker je po mojem mnenju dolžnost poslanca, da služi narodu in da dela v smislu njegovih teženj. (Odobranje.)

Nar. poslanec Cerar.

Na prijazno povabilo kamniškega združenja in osebno povabilo predsednika g. Kavčiča, sem prav rad prišel na vaš občni zbor, ki se ga je udeležilo tako lepo število trgovcev. Vidim, da so na tem zborovanju v celoti zastopane vse organizacije trgovstva.

Splošno priznana je solidnost slovenske trgovine, prav tako pa je poznano stremljenje trgovstva, da čim bolj dvigne naše narodno gospodarstvo. Zato je važno in potrebno, da se posveti trgovstvu ona pažnja, ki jo zasluži.

Poslušal sem z zanimanjem govora g. Kavčiča in g. Jelačina in tudi sam moram priznati, da so razmere v resnici težavne in da se mora zahtevati, da se položaj zboljša. Zlasti pa zahteva nujno odpomoč naše denarstvo. Res je tudi, da zakon o zaščiti kmeta ni bil idealen, toda upoštevati je treba, da kmet ni več nič dobil za svoje pridelke, da je bil brez sredstev in da je zato država morala intervenirati. Saj je rešitev kmeta končno tudi v interesu drugih stanov.

Te dni je bila deputacija poslancev pri ministrskem predsedniku in mu razložila, kako težka gospodarska situacija nujno zahteva odpomoč vlade. Ministrski predsednik vlade nam je zagotovil, da bo vlada to odpomoč tudi dala. Razpisana bodo javna dela in za Dravsko banovino je določeno, da ta namen od 50—60 milijonov Din. Tudi denarni zavodi bodo dobili potrebna

Poročilo tajnika J. Kaiserja

Preteklo leto je bilo za našo trgovino v znamenju popolne ustavitve kreditov, občutnega pomanjkanja denarja, ostrega izterjavanja davkov in nalaganja ter povišanja davščin; — naša trgovina je živela v tesnem oklepu mednarodnih prometnih in plačilnih težkoč. Vse to je povsem zatrla vsako gospodarsko delavnost in povzročila malodušje.

V tem težkem času nam je manjkalo marsičesa, da bi se uspešno upirali vedno silnejšemu pritisku krize. Zato tudi delo naših organizacij ni moglo biti posvečeno toliko pospeševanju trgovine, kakor pa obrambi, da branimo eksistenco in osnovne pravice trgovine.

Naše gospodarstvo je bilo v preteklem letu v splošnem upadanju.

Po indeksu cen, ki nam more služiti kot merilo gospodarskega gibanja, so v preteklem letu pon

sebo prizadele baš našo banovino, ker je največji potrošnik sladkorja in električne energije. Zveza se je mnogo prizadevala, da bi se omililo to težko breme.

Preteklo leto je Zveza ponovno predložila zahtevo po reviziji zakona o neposrednih davkih, zlasti za uvedbo davčnega minimuma, izpremembo odredbe, za člane davčnih odborov imenujejo stanovske organizacije ter da se izpremeni čl. 76 zakona v tem zmislu, da so zadrage, ki se bavijo s prodajo blaga nečlanom, v vsakem primeru podvržene plačilu družbenega davka.

Po zveznem predsedniku je izdala Zveza referat s podrobnimi navodili za izpolnitev davčne napovedi in zagovor v primeru zaslivanja davkoplačevalca pred davčnim odborom.

Z več predstavkami je opozorila Zveza finančno direkcijo in ministrstvo na nevezdržno stanje v pogledu zabrane izvoznih uverjenj v primeru, da izvoznik ni imel poravnanih vseh davkov in na težke posledice, ki so se čisto pojavile radi rigoroznega izterjavanja davkov.

Delo Zveze v socialno političnem pogledu

Mnogo pažnje je posvečala Zveza tudi socialno-političnemu delu. Stanje, v katerega je zašlo delavsko socialno zavarovanje, je postalo v preteklem letu nevedrno in vedno česče se pojavljajo glasovi po nujno potrebni remeduri. Zveza je na III vseslovenskem trgovskem shodu v Mariboru sprejela resolucijo slovenskih delodajalcev in delojemalcev po izvedbi decentralizacije delavskega socialnega zavarovanja in upostavitvi samostojnih banovinskih socialnih ustanov. V tem duhu je delovala ob vsaki priliki in je organizirano akcijo izvedla na letošnjih skupščinah združenj, kjer se je tej težnji slovenskega gospodarstva dal ves povdarek.

Poleg prizadevanja, da se merodajni krogi zainteresirajo za to važno socialno politično vprašanje, pa je pričela tudi s predpripravami za osnove socialnega zavarovanja trgovstva po določbah obrtnega zakona. Te predpriprave bo izvedla Zveza v popolnem soglasju in sporazumu z združenji tako, da bo postala ta za trgovstvo tako važna, na avtonomni podlagi slovenske socialna ustanova, izraz njegove volje in zavednosti.

Delo Zveze v interesu posameznih strok

V zveznih sekcijah, ki so se osnovala doslej: Osrednja sekcija lesnih trgovcev, sekcija knjigotročev, sekcija drogistov in sekcija foto-trgovcev, — vse za področje banovine, — je Zveza z vsestransko pomočjo pospeševala interese v sekcijah združenih strok.

Zlasti je bilo razpleteno delo v sekciji lesnih trgovcev. Lesna stroka je zašla v preteklem letu v prav katastrofalno stanje. Izvoz lesa je napram letu 1931 upadel po količini za 305.069 ton, po vrednosti pa za 375 milijonov Din, odnosno po količini za 30%, po vrednosti pa za 44%.

Ta polom v lesni trgovini je posledica zmanjšane povpraševanja po lesu, v še večji meri pa velikih izvoznih ovir, ki so nastale s kontingentiranjem uvoza; plačilne težkoče so nadalje skoraj popolnoma onemogočile izvoz. Važen razlog pa je tudi popolna neorganiziranost lesnega trgovstva v času, ko ga je zatekla kriza in brezbriznost, ki se je v splošnem pokazala pri reševanju te krize.

Ko se je potem z nastopom krize slovensko lesno trgovstvo strokovno organiziralo, je prišla organizacija pri podrobnem proučevanju notranjih vzrokov krize do preučevanja, da je treba vpostavitvi predvsem v vrste lesnega trgovstva red. Vse svoje delo je posvetila zato ureditvi izvoza, pri čemer pa ni nalezela na razumevanje pri merodajnih faktorjih.

V pretečenem letu se je pričelo reševati vprašanje lesne krize raz mednarodno sta-

lišče. Upostavila se je mednarodna organizacija in izvršilni odbor na Dunaju, ki naj bi povezal interese srednje-evropskih držav izvoznic lesa. Žal pa je treba ugotoviti, da se tako v mednarodnem pogledu, kakor v notranji ureditvi izvoza doslej ni nič konkretnega pokrenilo.

Za našo slovensko lesno trgovino je posebno važno italijansko tržišče. Ob ostri konkurenci, ki vlada sedaj na tem tržišču in pa z ozirom na politični položaj, bi bilo nujno potrebno, da bi naša država sodelovala v mednarodni organizaciji lesnega izvoza in upostavila organizacijo, ki bi mogla sodelovati v mednarodnih vprašanjih, tičočih se lesne stroke.

Breuspešna so bila prizadevanja naše organizacije za ureditev prometa z Ogrsko, ki ga je v preteklem letu povsem izgubilo naše Podravje.

Pa tudi v naši prometni politiki težnje naše lesne trgovine niso našle pravega razumevanja. Visoke prevozne tarife ubijajo lesno trgovino in ji jemljejo konkurenčno sposobnost.

Sekcija drogistov je vodila energično borbo za obstoj drogerij. Na nezakonit način se je hotelo ukiniti naše drogerije na osnovi § 32 zakona o lekarnah. Ministrstvo za socialno politiko je pripravilo izpremembo zakona o lekarnah in predlagalo ukinitvev drogerij z ozirom na to, da 1. aprila t. l. poteče veljavnost čl. 32 zakona o lekarnah, po katerem so smele drogerije obratovati po prejšnjih predpisih. Eksistenca drogerij pa je zagotovil § 60 zakona o obrtih.

Zvezna sekcija drogistov je zato pričela energično borbo za obstoj te stroke in posredovala pri vseh v poštev prihajajočih faktorjih, da se ta namera, ki bi bila nesocialna in v naprotju z zakonskimi določbami, ne izvede. Skupščinski odbor narodne skupščine je na ta, po sekciji izvedeni pritisk, sklenil predlagati ureditev drogerij s posebno uredbo k obrtnemu zakonu, pod katerega drogerije dejansko tudi spadajo. Borba sekcije je bila uspešna, pa gre posebna zahvala za trud, ki so ga v tej eksistenčni borbi pokazali, zlasti ministru Ivanu Mohoriču in narodnim poslancema Prekoršku in dr. Rapetu.

Delo Zveze v organizatoričnem pogledu

Preteklo leto je v organizatoričnem pogledu stalo v znaku preosnove po novem obrtnem zakonu. Ta preosnova se je pri nas gladko izvedla in gremiji so brez težkoč prilagodili svoje delo predpisom novega obrtnega zakona.

S povečanjem nalog, zlasti pa radi nastalih gospodarskih prilik, ki zahtevajo od združenj več pozitivnega dela, se je pojavila potreba tudi po notranji reorganizaciji združenj, zlasti v administrativnem pogledu. Zbornica je na predlog Zveze uveljavila enoten administrativni postopek pri vseh združenjih, da se s tem delo združenj primerno usmeri.

Zveza je s svojim osebjem in administrativnimi pripomočki oskrbovala tudi ne majhno delo zveznih sekcij.

Težki časi, ki jih naše gospodarstvo preživlja, so močno vplivali tudi na stanovske organizacije. V dobrih konjunktornih časih v splošnem v njih ni bilo borbivosti.

Danes pa živimo v gospodarskem vrvežu, v neprestanih izpremembah, v situacijah, ki morejo biti za stanovske interese nevarni, in ki jih je treba zato budno motriti. V tem položaju je treba, da so naše organizacije borbene; borbene tem bolj, ker se borimo za ohranitev svojih pravic, ker se borimo za upoštevanje, ki nam po pomenu v našem narodnem gospodarstvu gre.

Ta borbenost pa mora temeljiti v solidarnosti vsega slovenskega trgovstva. Treba je pozitivnega dela v vseh organizatoričnih edinicah; treba je delovnega, stanovskega zavednega članstva; — treba pa je tudi stanovskega pomosa.

Iz naših vrst mora izginiti malodušje, — naše duhovno razpoloženje treba prerediti. Vse to naj da našim organizacijam moč, da bodo kos velikim nalogam, ki jih jim pri naša bodočnost.

Spomenica

Slovensko trgovstvo, združeno v Zvezi trgovskih združenj Dravske banovine, je na letošnjih rednih skupščinah združenj razpravljalo o trgovskem gospodarskem položaju in ugotovilo, da je stanje naše trgovine jako neugodno.

Ker so vzroki tega neugodnega stanja v veliki meri posledica premajhnega uvaževanja pomena naše trgovine v narodnem gospodarstvu, neupoštevanja bitnih težav trgovine v upravnem in zakonodajnem pogledu in ker je usmerjena naša gospodarska politika preko koristi trgovine, je slovensko trgovstvo **solidarno sklenilo opozoriti merodajne činitelje na zle posledice, ki jih prinaša to stanje trgovini.**

Trgovstvo predlaga v naslednjem najvažnejšem, na konkretnih primerih temelječe težnje in pritožbe v nadi, da jih bodo kraljevska vlada, senatorji, narodni poslanci in vsi drugi merodajni činitelji v najširši meri uvaževali pri svojem bodočem upravnem in zakonodajnem delu.

V ospredju vseh problemov, ki teže našo trgovino, je pereče vprašanje

kmečkih dolgov, popolne zapore denarja in kreditiranja trgovine.

Zakonska zaščita kmeta je prizadela zlasti našega podeželskega trgovca, kate-rega glavni konzument je bil baš kmet. Po podatkih Priv. agrarne banke je **zale-denelo trgovini in obrti v Dravski banovini 619.026.746 Din** kmečkih terjatev; ogromna vsota, ki je bila poleg še večje vsote kmečkih dolgov pri denarnih ustanovah, na mah popolnoma odvzeta našemu gospodarstvu, dasi je gotovo in dokazano, da zakon o zaščiti kmetov za gospodarske prilike v Dravski banovini ni primerno sredstvo za likvidacijo kmetove prezadolžitve. Ta zaščita je kmeta ne le demoralizirala, da ne vrši odplačil na dolgove niti toliko, kolikor bi mogel; izgubil je tudi kredit in pred njim stoji kljub zaščiti, težko in resno vprašanje, kaj potem, če bo zaščita dolgov ukinjena, ne da bi bil podan primeren in izvedljiv način likvidacije prezadolžitve.

Trgovstvo opozarja merodajne činitelje na to pereče vprašanje in obenem izreka najostrejši protest proti vsakemu načinu likvidacije dolgov, ki bi škodovala trgovstvo ali kakorkoli okrnila njegove pravice do terjatev.

Težkoče, ki so nastale z zaledenitvijo kmečkih dolgov, pa so se poostrele še s popolno denarno zaporo v denarnih zavodih, ki že čez leto dni onemogoča razpolaganje s hranilnimi vlogami in v dokajšnji meri tudi s tekočimi računi. Te ne-všečne denarne prilike, ki se odražajo v popolnem prenehanju odplačil kmečkih dolgov, v znatnem padcu prometa in zaslužka, so privedle do ostre denarne stiske in pomanjkanja obratnega kapitala. Naše gospodarstvo životari iz dneva v dan, v večni bojznosti za svoj obstoj; vsa obsežnejša podjetnost je z ozirom na ustavitve kreditov nemogoča, kar skrajno slabi gospodarsko moč pridobitnikov.

Ob tem stanju nastaja važno in pereče vprašanje, kako naj pridobitnik zadošča vsem javnim dajatvam!

Trgovstvo je mnenja, da je **dolžnost Narodne banke**, da omili ta položaj, ki ugonablja gospodarsko delavnost.

Predvsem je njena dolžnost, da postane regulator kreditne in debetne obrestne mere. Denarni zavodi izkoriščajo težavno stanje gospodarstva in kljub znižanju obrestne mere za hranilne vloge na 4%, zahtevajo še vedno 12% ne dolžne obresti.

Dolžnost Narodne banke do narodnega gospodarstva je nadalje, da neposredno kreditira tudi trgovino. Trgovstvo izraža svoje nezadovoljstvo z dosedanjim poslovanjem Narodne banke v pogledu kreditiranja trgovine.

Trgovstvo apelira zato na vse merodajne činitelje, da posvete vso pažnjo rešitvi važnega kreditnega vprašanja in delujejo zlasti v tem pravcu, da Narodna banka v svrhu omiljenja denarnih prilik in zopetne upostavitve zaupanja prebivalstva v denarne zavode kreditira solidne domače denarne zavode ter da nudi trgovini neposredno kredite brez formalnosti, ki so doslej poslovanje z Narodno banko otežavale.

K temu pridružuje trgovstvo **najodločnejši protest proti centralizaciji pupilarne varno naloženega denarja v Državni hipo-**

tekarni banki. S tako centralizacijo se je odvzelo našim solidnim pupilarno varnim zavodom visoke vsote, ki bi jih mogli uporabiti za potrebe banovine.

Mnogo nezadovoljstva in upravičenega ogorčenja je izzvalo v vrstah našega trgovstva

nasilno izterjavanje davčnih zaostankov.

Velik padec potrošnje, različne zasilne odredbe in v splošnem zvišane javne dajatve, ki nikakor niso v skladu z dejanskim gospodarskim položajem, so povzročile, da trgovstvo ni več v stanju vršiti v polni meri svojih davčnih dolžnosti.

Ze lansko leto je privedel davčni pritisk radi preostrega davčnega postopka do hudih komplikacij.

Slovensko trgovstvo je vršilo svoje davčne dolžnosti vedno vestno in točno, ugotoviti pa mora, da kljub temu, da je na ogromnem davčnem zaostanku v državi, ki presega mnogo nad dve milijardi dinarjev, udeležena Dravska banovina z le 2%, vendar postaja davčna praksa baš v naši banovini vedno ostrejša. Kljub prizadevanjem, da se spričo občutnega pomanjkanja denarja dovoli obročno odplačilo zaostalih davkov, se je pričelo že konec preteklega leta z rigoroznim nasilnim izterjavanjem davčnih zaostankov, ki se v tekočem letu z vso strogostjo nadaljuje.

Kako se postopa pri davčnih rubežnih ilustrirajo, med mnogimi drugimi, sledeči konkretni primeri:

Po nekaterih krajih bivše mariborske oblasti se je izvršila rubežen radi davčnih zaostankov skoraj pri vseh trgovcih in obrtnikih. Finančni organi so sami cenili zarubljeno blago, ki se je prodalo potem za brezenje. Davčne uprave so morale po ukazu nadrejenih oblasti izvršiti rubežni in zaplenbo blaga in odrediti, da morajo biti izvršbe do določenega časa končane.

V ljubljanski okolici se je prodalo več vagonov lesa na javni dražbi radi neplačila davkov za brezenje.

Po vsej Dravski banovini pa se je pričelo sistematično izterjavanje zaostalih davkov z rubežnijo in finančni organi zarubijo celo najpotrebnejšo živino in orodje. Od celokupnega števila davčnih obvezancev je bilo rubljenih v letu 1932 okrog 103.000, izvršenih pa je bilo čez 5000 rubežni. Razumljivo je torej veliko razburjenje, ki je med davkoplačevalci nastalo, zlasti ko se prebivalstvo zaveda, da davčna praksa ni po vsej državi enaka ter da je vsa teža nasilnega pobiranja in izterjavanja davkov padla baš na banovino, ki je vedno vršila svoje davčne dolžnosti.

Skrajno škodljivo vpliva na naš izvoz tudi prepoved izdaje uverenj, če ima izvoznik davčni zaostanek. Izvoznik ne more priti do sredstev, da bi poravnal davčne obveznosti, če se mu radi davčnega zaostanka ne izda uverenja, na podlagi katerega bi mogel izvoziti blago.

Ker je tako stanje za gospodarstvo nevzdržno in ker v letošnjem letu ni nikakega upanja, da bi se mogli davčni zaostanki v celoti izterjati, opozarja trgovstvo kraljevsko vlado, gospode ministre, senatorje in narodne poslance na težke posledice, ki morejo znikniti iz tako rigoroznega davčnega postopka. Odredi naj se takoj ustavitve vseh davčnih rubežni in dovoli obročno odplačilo davčnih za

Dravograd—Celje. Prepotrebna je zgraditev železniške proge Kočevje—Sušak.

IV. Trgovstvo odločno ugovarja snovanju novih državnih in samoupravnih podjetij in monopoliziranju posameznih podjetij in zlasti odločno zahteva ukinitve monopola šolskih zvezkov, katerega uvedba je občutno prizadela trgovino in industrijo.

V. V pogledu monopola soli ponavlja trgovstvo svojo dolgoletno zahtevo po znižanju cen solnim vrečam in uvedbi lastnega mletja soli po maloprodajalcem.

VI. Trgovstvo odločno protestira proti preostremu postopku, ki ga vrši Inspekcija dela ob kontroli delovnega časa in zahteva, da se postopek Inspekcije dela prilagodi sedanjim prilikam.

VII. Odločna zahteva trgovstva je, da se ob današnjih neugodnih gospodarskih prilikah, ko ostra konkurenca izpodbija celo normalne cene, — odpravi zakon o pobijanju druginje.

Za rešitev denarne in kreditne krize

Razpravljajoč o denarni in kreditni krizi povdarja trgovstvo, da ta ovira in onemogoča vsako gospodarsko delavnost in spravlja gospodarstvo v nemogoč položaj, da bi zadostilo svojim obveznostim. Zato je nujno treba storiti vse, da se ta kriza premaga.

Radi nezaupanja, ki je nastalo v vrstah vlagateljev, in velikega dviga hranilnih vlog ter radi zakonitih ukrepov, ki so dovedli do ustavitve plačevanja kmečkih dolgov, je postala večina denarnih zavodov imobilna in ustavila izplačila hranilnih vlog in dodeljevanje kreditov.

Nujno potrebna je zato sanacija denarnih zavodov in njih normalizacija.

Trgovstvo zahteva zlasti, da se izdajo nova denarna sredstva, s katerimi naj se primerno likvidirajo kmečki dolgov in usposobijo denarni zavodi za zopetno kreditiranje gospodarstva. Izvedba te akcije naj se poveri Priv. agrarni banki.

Za izboljšanje kreditnih prilik je nadalje neobhodno potrebno znižanje obrestne mere Narodne banke in denarnih zavodov, da se olajša gospodarstvu obrestno breme.

Proti privilegijem konzumnega združništva

Razpravljajoč o konzumnem združništvu protestira trgovstvo proti neupravičenemu poslovanju konzumnih združenj in proti različnim privilegijem, ki jih te zadruge uživajo. Trgovstvo ugotavlja, da pomenja poslovanje konzumnega združništva za našo trgovino krivično konkurenco, ki izpodjeda temelje trgovini.

Nadalje je v času, ko naša tarifna politika z vso ostrojo posega v naše gospodarstvo in ko pod težo tarif in pristojbin upada promet v škodo državnih dohodkov, povsem neopravičljivo, da uživajo zadruge poleg davčne oprostitve tudi še prevozne olajšave. S tem je prikrajšana država na dohodkih za visoke vsote, ki bi se mogle ob ukinitvi tega privilegija združenj, nadomestiti pri splošnem znižanju prevoznih tarif.

Protestirajoč proti neupravičenemu trgovanju združenj v pogledu trgovanja z nečlani in privilegijem, zahteva trgovstvo Dravske banovine, da se kr. vlada, narodni poslanci in senatorji zavamejo za po konzumnem združništvu gospodarsko občutno oškodovano trgovstvo in nujno pokrenejo:

1. da se prepove prodaja nečlanom in izvzame iz zakona o združenjih državnih nameščencev čl. 2 t. 1 odst. 3, ki določa, da smejo zadruge oddajati blago nečlanom le, če je izvestnega blaga preveč v zalogi, **odnosno da se izpopolni čl. 76 zakona o neposrednih davkih v tem smislu, da se vse zadruge, ki bi poslovale z nečlani, v vsakem primeru obdavčijo z družbenim davkom;**

2. da se konzumno združništvo izloči iz združnega zakona in ukinejo vsi privilegiji, zlasti pa prevozne olajšave.

Trgovstvo Dravske banovine apelira na vse trgovstvo in trgovske stanovske organizacije v državi, da se strne v enotno in odločno borbo proti privilegijem konzumnega združništva.

Novelizacija obrtnega zakona

Prepotrebna novelizacija obrtnega zakona se naj izvede tako-le:

1. Reviziji naj se podvrže § 19, odst. 1 zakona o obrtnih in izpremene določbe, po

katerih dovršeni štirje razredi meščanske, srednje ali njej enake strokovne šole nadomeščajo učni rok in eno leto zaposlitve.

2. Izpremeni naj se določba § 19, t. 4, po kateri morejo imetniki rokodelskih obrtov in obrtov, za katere ni potreben dokaz o posebni izobrazbi, dobiti dovoljenje za izvrševanje trgovskega obrta, v toliko, da morejo dobiti dovoljenje le za ono trgovsko stroko, ki je rokodelski stroki, ki jo izvršujejo, sorodna.

3. Izpremeni naj se čl. 19, t. 1 zakona o učni dobi tako, da bo prilagojena določbi § 263 zakona o obrtnih.

4. Zakon o obrtnih ne predvideva pomočniških preizkušanj trgovskega naročaja. V zakon naj se vnese določba, da se mora tudi vsak trgovski učenec podvreči pomočniški preizkušnji pred preizkuševalno komisijo, ki jo sestavi združenje.

5. Izvedba socialnega zavarovanja trgovstva po § 384 (°) naj se prilagodi določbam § 384, točka 2 in s tem olajša trgovstvu izvedbo prepotrebne socialnega zavarovanja.

6. Da se z novelizacijo zakona o obrtnih uvede **obligatornost banovinskih odnosno Zvez po zborničnih področjih.**

7. Da se izpopolni § 182 (točka 1) in vnese med predmete, s katerimi ni dovoljeno krošnjariti, manufaktura, modno blago, železnina in pisarniške potrebšnine.

8. Ministrstvo za trgovino in industrijo naj izda k § 152, t. 3 in § 154, t. 2 čimprej uredbo o nedeljskem odpiranju in zapiranju trgovin na deželi po predlogih, ki so jih naše organizacije predložile.

9. Ministrstvo za trgovino in industrijo naj izda k § 152, t. 3 in § 154, t. 2 čimprej uredbo o nedeljskem odpiranju in zapiranju trgovin na deželi po predlogih, ki so jih naše organizacije predložile.

Proti preostremu davčnemu pritisku

Dravska banovina, ki je dokazano dosledno vršila svoje davčne dolžnosti, preživlja v poslednjem času težek, vse gospodarstvo ugonablajoč davčni pritisk. Ta pritisk je dosegel preteklo leto skrajne mere, kar je povzročilo v vrstah, že itak po denarnih in splošno gospodarskih prilikah težko prizadetega trgovstva, mnogo nezadovoljstva in ogorčenja. To nezadovoljstvo in ogorčenje pa temelji dokaj v spoznanju, da to pretežno breme, ki ga prenaša Dravska banovina, ni le posledica ostrejšega davčnega postopka, ki izvira iz upadanja državnih dohodkov na davščinah, marveč mnogo bolj posledica neenake davčne prakse, ki je izzvala v državi milijarde dinarjev znašajoči davčni zaostanek, na katerem pa je udeležena Dravska banovina le z majhnim odstotkom.

Trgovstvo sicer priznava, da je ob padcu državnih dohodkov na davščinah potrebna ostrejša davčna praksa, — **odločno pa protestira proti tako rigoroznemu davčnemu postopku v času, ko se bori trgovina z najrazličnejšimi plačilnimi težkočami.**

Energična zahteva vsega trgovstva je, da se pobirajo davki po vsej državi enako.

Po svetu

Nj. Vel. kralj je imenoval sedem novih senatorjev.

Dr. Janjić je zaprosil za odobritev njegove nove radikalno socialne stranke.

O svetovni gospodarski konferenci je dejal dr. Beneš, da bo najprej rešila vprašanje medvojnih dolgov, čeprav ni to vprašanje na dnevnem redu, nato pa bo s povratkom k zlati valuti stabilizirala valute. Znižanje carin potem ni več daleč.

Valutno premirje, ki je bilo na londonski konferenci že doseženo med zastopniki Francije, Anglije in Amerike, je propadlo, ker ga je Roosevelt odklonil, češ da je bil tečaj dolarja previsoko določen in bi cene, ki so se začele že dvigati, zopet padle.

Na carinsko premirje je pristalo doslej 49 držav, a je malo upanja, da bi do znižanja carin v resnici prišlo, če ne pride do sporazuma v vprašanju stabilizacije valut.

Norman Davis, izredni poslanik Roosevelta v Ženevi, je odstopil in se vrne v Ameriko, kjer se bo čisto posvetil svojim kupčijskim poslom.

Češkoslovaška je plačala Ameriki junjski obrok pod istimi pravnimi in finančnimi modalitetami kot Anglija. Plačala je v vsem 180.000 dolarjev v srebru in s tem prihranila nadaljnjih 25 odstotkov.

Nemški delegat na londonski konferenci Hugenberg je izdal posebno spomenico, v kateri zahteva, da se vrnejo Nemčiji kolonije ali pa se ji izroči Ukrajina, da jo bodo Nemci kolonizirali. Ta spomenica je izzvala na konferenci takšno ogorčenje, da so Nemci takoj odpoklicali Hugenberg in da so izjavili, da je spomenica samo izraz osebnega mnjenja Hugenbergja.

Sovjetski delegat Litvinov pa je izjavil, da je za osvojitve Ukrajine treba že drugih sredstev, kakor pa ga predstavlja spomenica.

Tri bombe so vrgli hitlerjevci v četo pomožne policije, ki se je vračala iz vežbališča v Kremsu. 18 vojakov je bilo hudo ranjenih. Ker se je izkazalo, da so se atentata udeležili tudi člani nemške narodno soc. stranke, je avstrijska vlada nar. soc. stranko razpustila.

Kot odgovor na razpust nar. soc. stranke so hitlerjevci pogнали v zrak železniški viadukt na progi Dunaj—Liesing—Kaltenleutgeben. Na kraju atentata so našli listek, da bo še več podobnih atentatov.

Do krvavega pretepa je prišlo v dolnje avstrijskem deželnem zboru med hitler-

jevci na eni ter kršč. socialisti in soc. demokrati na drugi strani.

»Nobenih kompromisov ne bomo sklenili z narodnimi socialisti«, je izjavil dr. Dollfuss po svojem povratku iz Londona. Ne bomo zaradi narodnih socialistov vrgli iz vlade strank, ki so se izkazale kot zanesljiva opora vlade.

Avstrija je nemška država in zato ne bo nikdar nastopila pred mednarodnim forumom kot tožiteljica Nemčije, je odgovoril dr. Dollfuss na vprašanje, zakaj ni Avstrija apelirala na Društvo narodov vsled nasilnosti hitlerjevcev.

Tri možnosti ima Avstrija po mnenju dr. Beneša: da se pridruži kakšni velesili, da se približa manjši državi v Podonavju, ali da sodeluje v gospodarsko-politični tvorbi, ki je tudi v svoji vrsti velesila, čeprav ni resnična velesila. Ta tretja rešitev pomeni obenem rešitev srednje evropskega vprašanja.

»Zaukazujem netolerantnost« je na kongresu turinških mladinskih organizacij dejal državni namestnik. Dovoljena je samo narodno-socialistična politična vera in kdor zadrži o tej veri, ta je izdajalec.

»Germania«, bivše glavno glasilo centroma, je prešla v posest Papena in bo spremenjena v katoliško konservativen list. Centrum skuša ustanoviti novo glasilo v Berlinu.

Nemški socialno demokrati poslanci, ki žive v emigraciji, so začeli izdajati v Karlovih Varah svoje glasilo »Neuer Vorwärts«. List izhaja zaenkrat še kot tiskovnik.

98 nemških časopisov in revij je prepovala Češkoslovaška. Med drugim je prepovedan uvoz dnevnikov »Berliner Tageblatt«, »Vossische«, »Frankfurter Zeitung«, »Lokalanzeiger«, »Kölnische Zeitung«, »Germania«, revije »Dame«, »Film-Welt«, »Berliner Illustr. Zeit.«, »Gartenlaube«, »Sport im Bild«, »Uhu«, »Woche«, »Leipziger Illustrierte«, »Koralle«, »Fliegende Blätter« in celo vrsto drugih listov.

Madžarski ministrski predsednik Gömbös je nenadoma obiskal v Berlinu Hitlerja, da se z njim pogovori, kakor zatrjuje, o gospodarskih vprašanjih. Francoski listi pa trde, da je odpotoval v Berlin po naročilu Mussolinija, da doseže zblizanje med Avstrijo in Nemčijo.

Glavno tajnico Mednarodne ženske lige za mir in svobodo, Francozinjo Mme Drevet, so švicarske oblasti vsled njenega socialističnega udejstvovanja izgnale.

Polet 24 italijanskih hidroavijonov v Ameriko pod vodstvom ministra Balba je bil vsled neviht v Alpah odložen.

»SLUŽBENI LIST«

banske uprave Dravske banovine z dne 17. junija objavlja med drugim: Izpembe in dopolnitve v uredbi o prometu in o kontroli strupov — Prepoved uvoza, tranzita in prometa krompirja iz Avstrije — Objave o pobiranju občinskih trošarin — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Denarstvo

STANJE NARODNE BANKE

Po zadnjem izkazu Narodne banke z dne 15. t. m. se je njeno stanje v preteklem tednu spremenilo takole (vse številke v milijonih Din):

Zlata in devizna podloga se je zmanjšala za 2,2 na 1903,4, devize, ki se ne štejejo v podlogo, pa so narasle za 2,1 na 39,6.

Račun kovanega denarja v niklju in srebru se je dvignil za 147,3 na 366,9.

Posojila na menice so se zopet znižala in sicer za 6,6 in znašajo 1975,9; lombardna posojila pa so ostala neizpremenjena na višini 325,3.

Prejšnji državni predujmi so se povečali za 0,2 na 1814,1, začasni pa so ostali neizpremenjeni (600).

Obtok bankovcev se je znižal za 73,6 na 4385,8 in je s tem padel na rekordno nizino. Obveznosti na pokaz pa so se povečale za 48,4 na 984,5.

Obveznosti z rokom so narasle za 6,3 na 1295,6, razne pasive pa za 156,3 na 401,6.

Zlato in devizno kritje se je povečalo od 35,31% na 35,44%, samo zlato pa od 33,29% na 33,45%.

POLOM NAJVEČJE JUŽNO-TIROLSKE BANKE

Za gospodarsko življenje Južne Tirolske merodajna »Banca del Trentino e del Alto Adige«, ki ima svoj sedež v Tridentu in 42 podružnic, je ustavila poslovanje. Pri 13 milijonih lir osnovnega kapitala, je imela banka 338 milijonov tujih sredstev, od teh za 172 milijonov lir hranilnih vlog. Pred enim letom je dobila banka 30 milijonov lir drž. podpore, kar pa ni pomagalo. Banka je zlasti dajala posojila kmetom. Vsled poloma banke je prizadetih mnogo hotelirjev in trgovcev v Boznu in Meranu.

V Tridentu je zaprosila za por